

Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Brno, Kamenná 21

Kamenná 21/195, 639 00 Brno

Identifikátor školy: 600 107 141

Termín konání inspekce: 21. - 22. září 2004

Čj.:	12-1319/04-5186
Signatura:	ol2ay103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřskou školu zřídilo Statutární město Brno, Městská část Brno - střed, se sídlem v Brně, Dominikánská 2, PSČ 601 69. Od 1. 1. 1996 je mateřská škola příspěvkovou organizací. Její kapacita je 50 dětí, kapacita výdejny stravy 50 jídel denně (součástí mateřské školy není školní kuchyně, jídlo pro děti a personál se dováží).

V letošním školním roce bylo do MŠ přijato 41 dětí ve věku 3 – 7 let, z toho 3 děti mají odloženou povinnou školní docházku, část dětí pochází ze sociálně znevýhodněného rodinného prostředí. Provozní doba zařízení je od 7:00 do 16:45 hodin. Výchova a vzdělávání dětí se řídí vlastním školním programem, zpracovaným na základě *Rámcového programu pro předškolní vzdělávání č.j. 14 132/01-02*.

PŘEDMĚT INSPEKCE

1. **Personální podmínky vzdělávání a výchovy** vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v mateřské škole ve školním roce 2004/2005,
2. **materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy** vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v mateřské škole ve školním roce 2004/2005,
3. **průběh a výsledky spontánních a řízených činností** v mateřské škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

V mateřské škole pracují tři učitelky včetně ředitelky s plným pracovním úvazkem a jedna učitelka v důchodovém věku se sníženým pracovním úvazkem. Všechny splňují svým dosaženým vzděláním požadovanou kvalifikaci pro učitelky mateřských škol. Skladba jejich úvazků je vzhledem k naplňování vzdělávacího programu i k zajištění bezpečnosti dětí po celý den zvolena promyšleně.

Organizační strukturu mateřské školy zachycuje přehledně *Organizační řád a Provozní řád* pro zaměstnance školy. Úkoly a pravomoce jednotlivých pracovníků jsou řádně stanoveny a všichni zaměstnanci jsou s nimi seznámeni. K přenosu informací mezi zaměstnanci uvnitř školy je zavedený funkční systém, založený hlavně na každodenním kontaktu pracovníků. K informovanosti o odborných pedagogických problémech a jevech slouží především pravidelné pedagogické rady. Často se na nich však řeší také provozní a organizační záležitosti.

Při vedení pedagogických pracovníků postupuje ředitelka demokraticky, své zaměstnance dobře zná a vyskytnuvší se problémy vždy řeší domluvou, rozhovorem. Její dlouhodobou snahou je především motivovat pracovníce k dalšímu vzdělávání a jeho prostřednictvím zavádět současné moderní směry do výchovně-vzdělávací práce. Sama se k tomu účelně vzdělává prostřednictvím nabízených akreditovaných kurzů a nové poznatky uplatňuje při své řídicí i výchovně-vzdělávací práci. Kontrolní činnost vzhledem k zajištění provozu zařízení provádí ředitelka systematicky a efektivně. Hospitace ve třídách realizuje podle ročního plánu hospitační činnosti dostatečně často, jejich závěry však nevypovídají o hlubším rozpoznání problémů vzhledem k návaznosti na nově zaváděný vzdělávací program a plánování práce s dětmi.

Hodnocení svých zaměstnanců provádí ředitelka diferencovaně podle zveřejněných, dostatečně motivujících kritérií.

Personální podmínky výchovně-vzdělávací práce mateřské školy jsou celkově velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je umístěna v prvním patře neúčelové budovy ve staré zástavbě. Přízemí, které dříve využívaly Technické služby školám Brno, jsou v současné době prázdné a v zimním období nevytápěné. Ke dvěma třídám mateřské školy se vystupuje po kamenných točitých schodech, opatřených pouze madlem ve výšce pro dospělé osoby. Obě třídy i s přílehlými hernami poskytují pro činnosti dětí velmi malé, až stísněné prostory. K odpolednímu spaní a odpočinku dětí slouží vzdušná a slunná samostatná ložnice s okny do zahrady a část herny s rozkládacími lehátky. Moderně zadaptované sociální zařízení je pouze jedno, pro obě třídy společné.

U budovy školy, s příchodem po schodech z dřevěné terasy, se nachází velká, velmi pěkná školní zahrada se vzrostlými ovocnými stromy, hřištěm, bazénem, dvěma krytými pískovišti a dřevěnými průlezkami a houpačkami. Celá plocha je oplocená a její účelné i velmi vkusné vybavení spolu s přirozeně členitým terénem slouží dětem k pobytu venku téměř po celý rok.

Vybavení tříd hračkami a pomůckami je co do počtu a skladby dostačující. Značná část jich je však již dosti opotřebovaná. Jsou uloženy v policích starší nábytkové sestavy, většinou v dosahu dětí. Stolky a židličky ve třídách jsou stejné velikosti, jejich rozměry nerespektují rozdílnou výšku dětí. Výtvarný a pracovní materiál v pestré nabídce je dětem také volně k dispozici. Tělovýchovné nářadí, kterým je škola vybavená málo a jen jeho běžnými typy, nemohou děti téměř využívat z důvodů nedostatku místa. Knihovny, jak dětská tak i učitelská, jsou průběžně doplňovány novými publikace.

Materiálně-technické podmínky kontroluje ředitelka ve spolupráci s pracovníky školy v průběhu roku a zjištěné nedostatky a potřebné opravy řeší ve spolupráci se zřizovatelem. Materiální zázemí mateřské školy není v současné době využíváno širší veřejností.

Materiálně-technické podmínky mateřské školy jsou celkově průměrné.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍCH ČINNOSTÍ

Výchovně-vzdělávací program

Zpracovaný školní program v základu odpovídá *Rámcovému programu pro předškolní vzdělávání – č.j. 14 132/01-02*. Má stanoveny obecné cíle a vychází ze specifických podmínek školy a vývojových potřeb dětí. Pedagogické záměry kladou důraz na výchovu dětí ze sociokulturně znevýhodněného rodinného prostředí.

Povinná dokumentace a dokumentace, která prokazuje naplňování programu je vedena řádně a průkazně. Kontrola plnění výchovně-vzdělávacích cílů je vzhledem k zavádění nového programu realizována méně často a její zaměření vždy nesleduje podstatné problémy. Výchovně-vzdělávací činnosti jsou plánovány v časových tematických blocích pro celou školu jednotně, jejich cíle nejsou diferencovány vzhledem k věku a schopnostem dětí.

Organizace výchovně-vzdělávací práce během dne je většinou založena na tradičním pojetí dělení činností na řízené a spontánní. Stanovené časové úseky pro ranní hru a plánovanou řízenou činnost omezují mimo jiné později přicházející děti v základních spontánních

aktivitách. Intervaly mezi jednotlivými jídly, stejně jako doba pobytu dětí venku jsou správně zavedeny a dodržovány. Pitný režim po celý den je promyšleně zorganizován a děti jej dostatečně využívají. Zohledněna je rovněž individuální potřeba spánku.

Informační systém vůči rodičům je založený především na osobním kontaktu s učitelkami. Zvláště v případě sociálně slabších rodin dává vedení školy přednost domluvě a každodenním rozhovorům. Zveřejňování vhodných informativních a inspirativních materiálů pro rodiče, včetně témat vzdělávací práce dětí škola příliš nepodporuje, omezuje se zatím pouze na vystavování dětských prací.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Odborná kvalifikace a dlouhodobá praxe všech učitelek pozitivně ovlivňovaly podmínky pro výchovně-vzdělávací práci s dětmi. Vytvářely především bezpečné prostředí a atmosféru důvěry. Metody a formy využívaly většinou tradiční, při pokusech o zavádění novějších trendů předškolní výchovy projevovaly nejistotu.

Spontánní činnosti

Pro volné hry bylo v obou třídách vytvořeno dostatečně podnětné prostředí. Děti si po příchodu mohly samostatně vybírat hračky, uložené přehledně v policích. Učitelky jim nabízely další možnosti ve výběru výtvarných a pracovních činností. Do spontánně zvolených aktivit dětem příliš nezasahovaly, jejich průběh ponechávaly na přirozeném vývoji. Situace, které během her poskytovaly téma či vhodné podněty k další možné práci tak často zůstávaly nevyužity. Plánování a stanovení cílů této oblasti učitelky příliš nepromýšlely.

Komunikace mezi dětmi ve třídě neměla zavedená a dohodnutá pravidla. Často se zde projevoval značný hluk ze vzájemného překřikování dětí, netolerantnost a v jednom případě až agresivní chování. Většina dětí si hrála se zaujetím, avšak děti, které přicházely později, již neměly možnost si potřebně dlouhou dobu spontánně hrát z důvodu časově strukturovaného stanoveného režimu.

Spontánní činnosti byly průměrné.

Řízené činnosti

Řízené činnosti byly plánovány na základě témat školního vzdělávacího programu. Učitelky se snažily zvolená témata při aktivitách s dětmi využít, někdy však na úkor skutečných prožitků a aktuálních zkušeností dětí. Při zacházení s novými metodami školního programu projevovaly zatím nejistotu a hledaly vhodné formy práce.

Činnosti v druhé půlce dopoledne probíhaly hromadným způsobem. Diferencování požadavků a nároků vzhledem k věku a osobnosti dítěte tak většinou nemohlo být respektováno. Některé mladší děti částečně věkově smíšené skupiny si nestačily dohrát, dokončit svoji práci a musely se podřizovat zvoleným frontálním postupům. Čekaly na výzvy a pokyny, kterým se lépe či hůře podřizovaly. V případě odmítání se aktivně zapojit do společné hry či rozhovoru učitelka sice děti nenutila, avšak také s nimi nepracovala a ponechávala je pasivitě nebo pouze nahodilému hraní. Motivování dětí bylo méně účinné, protože bylo většinou adresováno celé skupině dětí. Přestože byly děti často chváleny a povzbuzovány, jejich pozornost brzy upadala, projevovaly neklid a rušily se navzájem.

Řízené činnosti byly průměrné.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Pohybové dovednosti a pěstování tělesné zdatnosti a obratnosti dětí byly rozvíjeny méně v důsledku malých prostor tříd. K různým tělovýchovným aktivitám je více využívána plocha

školní zahrady a 1x týdně také zapůjčená tělocvična Moravské Slavie. Rozvoji jemné motoriky je věnována dostatečná pozornost.

Při sebeobsluze v šatně projevovaly děti menší samostatnost, při hygieně ještě neupevněné správné návyky. Při stolování byly vedeny k samostatnosti, uměly se obsloužit, pomáhaly si. Kultura prostředí při jídle včetně živelných projevů dětí a v některých případech až neúměrný hluk nepodporovaly výchovu dětí ke kultivovanosti.

Také zdvořilostní návyky zatím většina dětí zvládnuté nemá. Na pomoc kamaráda nebo dospělé osoby nereagují poděkováním, při vstupu do třídy musí být jejich pozdravení připomínáno.

Vzájemně spolupracovat se dětem příliš nedařilo, při společné činnosti vznikaly často neshody a drobné šarvátky.

Verbální projev dětí, řečové a jazykové dovednosti jsou přiměřené věku a sociálnímu zázemí rodinného prostředí. Učitelky se snaží řeč dětí, zvláště romsky mluvících, individuálně rozvíjet a preventivně procvičovat.

Při tvořivých činnostech se projevoval často stereotyp a šablonovitost, částečně také z důvodu malé pestrosti nabízených materiálů.

Celkově měly spontánní a řízené činnosti průměrnou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina s účinností od 1.1.1996 ze dne 30. září 2001*
2. *Rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 18. 4. 2001 ze dne 14. 2. 2003*
3. *Povolení výjimky ředitelkou mateřské školy a určení počtu dětí ve třídě ze dne 22.9.2004*
4. *Školní vzdělávací program 2004 - 2005*
5. *Třídní programy 1. a 2. třídy pro školní rok 2004/2005*
6. *Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004*
7. *Plán spolupráce se ZŠ ve školním roce 2004/2005*
8. *Organizační řád mateřské školy na školní rok 2004/2005*
9. *Provozní řád mateřské školy na školní rok 2004/2005*
10. *Vnitřní řád mateřské školy na školní rok 2004/2005*
11. *Vnější řád mateřské školy na školní rok 2004/2005*
12. *Režim dne v mateřské škole pro školní rok 2004/2005*
13. *Kritéria pro hodnocení a odměňování pedagogických pracovníků pro školní rok 2004/2005*
14. *Plán hospitační činnosti na školní rok 2004/2005*
15. *Kriteria pro hodnocení pedagogických pracovníků ve školním roce 2004/2005*
16. *Hospitační záznamy ve školním roce 2004/2005*
17. *Zápisy z pedagogických porad v roce 2004/2005*
18. *Evidenční listy dětí ve školním roce 2004/2005*
19. *Rozhodnutí o přijetí dítěte do mateřské školy ve školním roce 2004/2005*
20. *Přehledy o docházce v 1. a 2. třídě ve školním roce 2004/2005*
21. *Přehledy výchovné práce 1. a 2. třídy ve školním roce 2004/2005*

22. Rozhodnutí ředitele ZŠ o odložení školní docházky pro školní rok 2004/2005—v počtu 3
23. Seznam dětí pro školní rok 2004/2005
24. Záznamy o dětech 1. a 2. třídy
25. Osobní spisy učitelek os.čís. 46 501, 19 551, 77 307, 41 753 včetně dokladů o ukončeném vzdělání
26. Podací deník
27. Deník úrazů
28. Jmenování ředitelky mateřské školy do funkce ze dne 1.7.1995, č.j. ŠÚ 979/95/Kož
29. Inspekční zpráva č.j 122 197/00-11087 ze dne 17. 4.2000
30. Dotazníky pro rodiče
31. Dotazník pro ředitele před inspekcí

ZÁVĚR

Personální podmínky mateřské školy pozitivně ovlivňují plná kvalifikovanost a zkušenosti z dlouhodobé odborné praxe všech pedagogických pracovníků. Ředitelka se snaží je vést a motivovat k získávání a zavádění nových poznatků v předškolní výchově. Organizační struktura školy je přehledně stanovená, informovanost personálu je pružná a bezproblémová. Ke kontrole využívá ředitelka plánovitě přímé vstupy do tříd, hospitační závěry však neodkrývají vždy zásadní problémy a neslouží k dalšímu zdokonalování plánování vzdělávací práce.

Hodnocení materiálně-technických podmínek snižuje problém nedostatku prostor školy vzhledem k optimálnímu naplňování výchovně-vzdělávací práce. Třídy jsou zatím vybaveny starším nábytkem, který neodpovídá antropometrickým požadavkům velikosti dětí. Novější tělovýchovné nářadí k rozvoji pohybových činností dětí škola nepořizuje, neboť je ve třídách z výše popsanych důvodů nelze využívat. Hraček, konstruktivních stavebnic a didaktických pomůcek mají děti k dispozici dostatek.

Výchovně-vzdělávací činnosti se řídí vlastním školním programem, zaměřeným na výchovu rodinného typu s ohledem na děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Učitelky jsou k dětem vstřícné a citlivé. Využívané metody a hlavně organizace činností jsou většinou tradiční, při zavádění novějších směrů předškolní výchovy se u učitelek projevovala nejistota. Hromadný způsob při vedení řízených aktivit a oddělené pojetí spontánních a řízených činností nepřispívalo k individuálnímu rozvoji a samostatnosti dětí.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrý (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu Mgr. Ivana Běťáková, v.r.

.....

Člen týmu

.....

V Brně dne 6. října 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. října 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení
Dagmar Sosnarová, v.r.

Podpis

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-11-08	12-1040/04/222-952
Zřizovatel	2004-11-08	12-1040/04/222-952
Rada školy		

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.